

Hoe krijg je mensen uit de bijstand?

By **Christiaan Pelgrim**, www.nrc.nl

juli 4de, 2017

1. Wat gaan die vijf gemeenten doen?

De experimenterende gemeenten gaan hun bijstandsgerechtigden na de zomer verdelen in verschillende groepen. Sommige mensen blijven onder het gangbare bijstandsregime vallen: zij zijn de controlegroep. Anderen worden uitgenodigd om mee te doen aan een van de experimenten.

Mensen in de bijstand zijn niet verplicht om op die uitnodiging in te gaan. Voor wie dat weigert, gelden de normale regels. Maar je mag niet zelfstandig een ander experimenteel regime kiezen.

In alle deelnemende gemeenten wordt wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de uitkomsten. Onderzoekers kijken welke aanpak het beste werkt om mensen te activeren en snel weer aan het werk te krijgen. Groningen en Ten Boer trekken samen op.

NRC schreef eerder over de voor- en nadelen van experimenten met een onvoorwaardelijk inkomen. Lees ook: Niet iedereen wil gratis geld voor iedereen

2. Waar mogen ze allemaal mee experimenteren?

Gemeenten mogen een groep soepelere regels opleggen. Aan deze mensen wordt niet gevraagd om plaatsvervangend werk of andere tegenprestaties te verrichten.

Aan een tweede groep kan extra intensieve begeleiding en coaching worden gegeven, als hulp bij de zoektocht naar een baan. De laatste mogelijkheid is dat bijstandsontvangers mogen bijverdienen naast hun uitkering: maximaal 199 euro per maand.

De Groningse wethouder Mattias Gijsbertsen (GroenLinks) is blij met de experimenteerruimte, maar hij had nog wel „verder willen gaan”. „Met ruimte om nog meer bij te verdienen bijvoorbeeld.”

3. Waar komt dit idee vandaan?

De gemeenten Utrecht, Wageningen, Groningen en Tilburg willen al sinds 2015 experimenteren met ruimere bijstandsregels. Zo hopen ze te ontdekken of mensen

eerder een baan vinden als de overheid minder streng voor hen is.

Wethouder Gijsbertsen gelooft daar alvast in: „Mensen moeten kunnen investeren in hun eigen ontwikkeling in plaats van dat ze in neerwaartse spiraal terecht komen.”

Begin dit jaar ging de regeling in waarmee Klijnsma de experimenten juridisch mogelijk maakt.

Het kabinet-Rutte II had de bijstandsregels juist strikter gemaakt, op uitdrukkelijke wens van de VVD. Zo kunnen bijstandsontvangers sinds 2015 worden verplicht om passend werk aan te nemen of een andere tegenprestatie te leveren.

4. **Gaan er meer gemeenten meedoen?**

Amsterdam, Nijmegen en Utrecht hebben ook onderzoeksvoorstellen ingeleverd bij Klijnsma. Utrecht, een van de initiatiefnemers, werkt samen met een aantal buurgemeenten. Klijnsma is van plan hun voorstellen nog deze zomer te beoordelen.

In Amsterdam is al wel een experiment aan de gang waar Klijnsma geen toestemming voor heeft gegeven. In stadsdeel Oost kunnen enkele tientallen bijstandsontvangers bovenop hun uitkering geld verdienen in de vorm van ‘makkies’: een lokale munt die bij plaatselijke ondernemers besteed kan worden. „Daar geven we de komende vijf maanden zo’n 90.000 euro aan uit”, zegt wethouder Arjan Vliegthart (SP). „Ik verwacht dat enkele tientallen mensen eraan mee zullen doen.”

De gemeentelijke experimenten worden vaak genoemd in de discussie rondom het basisinkomen. NRC-redacteur Marike Stellinga legt in deze video uit wat het verschil is, en wat de voor- en nadelen van het basisinkomen zijn: